

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
КАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

О. В. Гринько

Англійська мова

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

О. В. Гринько

АНГЛІЙСЬКА МОВА

Навчальний посібник
2-ге видання, стереотипне

Київ 2011

ББК 81.2АНГ-923
Г85

Рецензенти: *Л. П. Рудько*, канд. філол. наук, доц.
Т. О. Мизин, канд. філол. наук, проф.
Л. А. Люлька, доц.

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 1 від 25.01.06)

Гринько О. В.

Г85 Англійська мова : Навч. посіб. — К. : ДП «Видавничий дім «Персонал», 2011. — 304 с. — Бібліогр.: с. 300.

ISBN 978-966-608-726-6

Пропонований навчальний посібник складається з 30 розділів і містить вправи з контролем правильності їх виконання. Лексико-граматичні вправи спрямовані на формування умінь працювати самостійно і активізують комунікативні навички.

Для студентів, які починають вивчати англійську мову, і для тих, хто потребує детального її повторення від початку.

ББК 81.2АНГ-923

ISBN 978-966-608-726-6

© О. В. Гринько, 2011
© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2011
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2011

Передмова

Пропонований посібник розроблений для студентів немовних спеціальностей, які починають вивчати англійську мову від початку або потребують повторення та узагальнення відомостей про неї, її граматику, лексику, синтаксис.

Основна мета посібника — навчити студентів використовувати англійську мову у практичній діяльності, користуватися словником, читати оригінальну літературу, перекладати для отримання необхідної інформації, самостійно будувати речення, ставити запитання. З практики відомо, що при читанні та перекладанні оригінального тексту англійською мовою, ускладнення виникають не так через незнання граматики, як через нерозуміння особливостей словникового складу англійської мови, проблеми багатозначності слова та його залежності від контексту. У посібнику наведено спрощену інформацію, для того щоб студенти від початку мали змогу працювати самостійно, усвідомлюючи те, що роблять.

Позаяк не знаючи рідної мови, важко опанувати іноземну, у посібнику наведено пояснення щодо мовної будови взагалі та здійснюється порівняння української та англійської мов. Для полегшення засвоєння матеріалу подано лише основи граматичного матеріалу, що легко порівнюється з українською мовою.

З метою стимулювання та заохочення студентів до самостійного контролю за процесом опанування матеріалу та просування вперед після кожної вправи є можливість перевірити результат її виконання — студенти можуть самостійно або під керівництвом викладача перевірити правильність виконання кожного завдання і підсумувати отриману кількість балів, що спрощує викладачу оцінювання здобутих студентами знань, вмінь та навичок.

Посібник розрахований на тих, хто має початковий рівень знань з англійської мови, і може використовуватись на аудиторних заняттях студентами денної форми навчання, позааудиторно студентами заочної форми навчання, для вивчення англійської мови як другої іноземної, а також усіма бажаючими вивчати англійську самостійно.

Автор щиро вдячний за практичну допомогу у створенні цього посібника чоловікові М. В. Гриньку та синові К. М. Гриньку, а також сприйме будь-які конструктивні пропозиції щодо вдосконалення його змісту і вправ.

Вступ

Англійська мова за походженням належить до групи германських мов. Вона виникла та розвинулась на основі мови стародавніх германських племен англів та саксів, які у V ст. н. е. завоювали Британські острови та підкорили корінне населення — кельтів, бритів та галів.

Мова завойовників заповнила всі окуповані території і, витіснивши кельтську мову, стала державною мовою Британських островів.

У середні віки, коли латина була міжнародною мовою науки і релігії, в англійську мову додалося багато латинських слів.

У XI ст. Британські острови були завойовані норманами, вихідцями із західної Франції, які затвердили французьку мову як державну. І хоча більшість населення островів продовжувала спілкуватись англійською, саме в цей період до неї додалося багато французьких слів.

У XV ст. після економічного перевороту англійську мову знову було визнано офіційною. З появою книгодрукарства англійська мова стала державною мовою Великої Британії.

Власне історичним розвитком англійської мови і пояснюється багато розбіжностей у читанні, правописанні та невідповідностей між графічним зображенням слів та їх звучанням, тобто вимовою.

Англійський алфавіт складається з **26 літер**, які відтворюють **44 звуки**. Лише **6 голосних літер** у різних умовах передають **20 звуків**. Для полегшення звукового відтворення слів та запису звучання слів використовується **фонетична транскрипція**, тобто така система запису, коли кожний звук зображується лише одним значком.

Алфавіт

A a	[ei]	N n	[en]
B b	[bi:]	O o	[ou]
C c	[si:]	P p	[pi:]
D d	[di:]	Q q	[kju:]
E e	[i:]	R r	[a:]
F f	[ef]	S s	[es]
G g	[dʒi:]	T t	[ti:]
H h	[eitʃ]	U u	[ju:]
I i	[ai]	V v	[vi:]
J j	[dʒei]	W w	[ˈdʌblju:]
K k	[kei]	X x	[eks]
L l	[el]	Y y	[wai]
M m	[em]	Z z	[zed]

Словниковий запас сучасної англійської мови складається зі слів германського походження приблизно на 50 %, французького — на 40 %, латинського та ін. — на 10 %.

За довгий період існування граматики англійської мови зазнала змін. Із мови, що мала розгорнуту систему закінчень, вона перетворилась на мову, слова якої майже не мають закінчень.

Зв'язок між словами в реченні, значення слова та його синтаксична функція визначаються місцем цього слова в реченні. Існує певний “твердий” порядок слів у реченні. Зміна порядку слів спричинює зміну змісту висловлювання.

Крім того, оскільки немає закінчень для синтаксичного зв'язку слів у реченні, широко використовуються службові слова: прийменники (тобто ті, що стоять при іменниках або інших словах, для зв'язку слів), сполучники (з'єднують слова, фрази, частини висловлювань), артиклі (ознака того, що слово є іменником).

Опанувати іноземну мову означає засвоїти певний комплекс навичок і вмінь. Такі навички та вміння формуються поступово в

результаті постійного тренування. Що регулярніші тренування, то швидше формуються навички. Основою вмінь і навичок є знання про мову взагалі, її будову, лексику, граматику тощо.

Отже, усі слова мають певний зміст, відповідають на деяке запитання і за певними ознаками належать до відповідної частини мови. В англійській мові (як і в українській) розрізняють такі частини мови:

<i>іменник (Noun)</i>	<i>n.</i>
<i>прикметник (Adjective)</i>	<i>adj.</i>
<i>числівник (Numeral)</i>	<i>num.</i>
<i>займенник (Pronoun)</i>	<i>pron.</i>
<i>дієслово (Verb)</i>	<i>v.</i>
<i>прислівник (Adverb)</i>	<i>adv.</i>
<i>прийменник (Preposition)</i>	<i>prep.</i>
<i>сполучник (Conjunction)</i>	<i>conj.</i>
<i>вигук (Interjection)</i>	<i>int.</i>

Основний курс

1. Структура англійського речення

Речення — це сполучення слів, що виражають закінчену думку. Слова, що входять у речення, відповідають на деяке запитання і називаються членами речення. Розрізняють члени речення головні (підмет, присудок) та другорядні (додаток, означення, обставини).

За структурою речення бувають прості та складні (складно-сурядні та складнопідрядні).

Відповідно до мети висловлювання речення поділяються на види: розповідні (стверджувальні), запитальні, заперечувальні, наказові та вигук.

Кожне речення має граматичну основу, виражену головними членами речення. Другорядні члени речення поширюють речення.

Речення з однією граматичною основою називається простим, з кількома — складним.

Обов'язково потрібно запам'ятати, що в англійській мові на відміну від української розповідне речення має прямий (незмінний) порядок слів, тобто таку схему граматичної основи:

Підмет (Subject) — присудок (Predicate) — додаток (Object) (якщо спростити, то Підмет — Дієслово (обов'язково) — Додаток).

Зворотний порядок слів (інверсія), тобто коли присудок або його частина розміщується перед підметом, здебільшого мають запитальні речення.

При читанні англійського речення необхідно вміти вирізнити все головне та відокремити його від другорядного. Для того щоб знайти головні члени речення, необхідно навчитися поділяти речення на основні смислові групи або словосполучення: іменні та дієслівні.

Кожне іменне словосполучення зазвичай починається з іменника (та слів, що можуть його уточнювати), прикметника, числівника, займенника і закінчується іменником, прикметником, числівником.

My name is Andrew. I am a student. I am young. I am 20.

Дієслівне словосполучення закінчується самотійним смисловим дієсловом або дієслівним словосполученням (що складається з допоміжного або модального дієслова та основного смислового дієслова).

I live in Kyiv. I have a family. I am learning English now. I can read English words.

При перекладі речень робота зі словником значно спрощується, якщо встановлено граматичні категорії слова, яке потрібно перекласти (тобто якою частиною мови воно є в конкретному контексті). Слова у словнику подано в їх вихідній формі, тому якщо в реченні слово має іншу форму, потрібно встановити його початкову форму, відкинувши граматичні закінчення.

Якщо слово належить до різних частин мови, чого немає в українській мові, то у словнику після фонетичної транскрипції вказується скорочено назва частини мови.

2. Іменник

Noun

Іменник в англійській мові, так само як і в українській, означає назви предметів, істот, явищ, понять, речовин.

• a computer • a man • wind • friendship • ozone

Так само як в українській мові, в англійській іменники можуть бути чоловічого, жіночого та середнього роду. Але на відміну від української мови рід в англійській — категорія смислова. Отже, якщо іменник означає живу істоту, то рід залежатиме від статі. Якщо ж іменник означає неживий предмет, то він, як правило, належить до середнього роду. В англійській мові немає ні родових суфіксів, ні узгодження прикметника з іменником у роді, числі та відмінку.

Виняток становлять іменники, що означають засоби водного транспорту, які належать до жіночого роду

• a ship (корабель) • a boat (човен)

та назви країн, які англійці також зараховують до жіночого роду.

Перекладіть та запам'ятайте:

Жіночий рід
woman _____
Mrs. _____
wife _____
mother _____
daughter _____
sister _____
girl _____
aunt _____
queen _____
lady _____
actress _____
hostess _____
stewardess _____

Чоловічий рід
man _____
Mr. _____
husband _____
father _____
son _____
brother _____
boy _____
uncle _____
king _____
lord _____
actor _____
host _____
steward _____

В англійській мові, як і в українській, іменники, які можна порахувати, тобто такі, що піддаються лічбі — **лічені (countable)**, можуть бути як в однині (**singular**), так і у множині (**plural**).

Здебільшого **множина** утворюється за допомогою закінчення **-s**.

Іменники, що не піддаються лічбі або не мають множини, називаються **нелічені (uncountable)**.

Читання

Якщо слово закінчується на **голосну та дзвінку приголосну**, то закінчення **-s** читається як **[z]**.

Літери **m, n, l, r** також дзвінкі.

- a way (спосіб, шлях) — ways
- a dog (собака) — dogs
- a room (кімната) — rooms
- a teacher (вчитель) — teachers

Якщо слово закінчується на **глуху приголосну**, то закінчення **-s** читається як **[s]**.

- a flat (квартира) — flats
- a map (карта) — maps

Якщо слово закінчується на -s, -ss, -sh, -ch, -x, то у множині додається -es та читається як [ɪz].

- a class (клас, заняття) — classes
- a crash (аварія) — crashes
- a match (матч, сірник) — matches
- a box (коробка) — boxes

Правила написання Spelling rules

Якщо слово закінчується на приголосну (consonant) + y #ies.

- a city (велике місто) — cities
- a story (розповідь) — stories

Якщо слово закінчується на голосну (vowel) + y → s.

- a day (день) — days
- a play (п'єса, вистава) — plays
- a key (ключ) — keys

Деякі іменники, які в однині закінчуються на -f, -fe → v + es.

- a wolf (вовк) — wolves
- a knife (ніж) — knives
- a wife (дружина) — wives
- a life (життя) — lives

Деякі іменники утворюють множину шляхом зміни кореневої голосної.

- a man (чоловік) — men
- a woman (жінка) — women
- a foot (ступня) — feet
- a tooth (зуб) — teeth
- a mouse (миша) — mice

Деякі іменники зберегли стародавню форму:

- a child (дитина) — children
- an ox (віл, бик) — oxen

Деякі іменники вживаються лише в однині.

- advice (порада)
- information (інформація)
- news (новини)
- trouble (неприємності)
- knowledge (знання)
- furniture (меблі)
- money (гроші)